

АДИПОКІНИ ТА ІНДЕКС МАСИ ТІЛА У ХВОРИХ НА НЕАЛКОГОЛЬНУ ЖИРОВУ ХВОРОБУ ПЕЧІНКИ В ПОЄДНАННІ З ЦУКРОВИМ ДІАБЕТОМ 2 ТИПУ ТА ОЖИРІННЯМ

Журавльова Л.В., Огнєва О.В.

Харківський національний медичний університет

Лептин і фактор некрозу пухлин-альфа (ФНП- α) відносяться до гормоноподібних речовин - адипокінів. Дію цих адипокінів до кінця не вивчено, проте, в сучасних даних відзначено участь лептину в процесі розвитку неалкогольної жирової хвороби печінки (НАЖХП) шляхом активації клітин печінки, що мають фіброгенний потенціал, а також в порушеннях вуглеводного й ліпідного метаболізму, а ФНП- α асоціюється не тільки з процесами запальної відповіді організму, але і з механізмами активації утворення лептину.

Мета дослідження - оцінити кореляційні зв'язки між лептином, ФНП- α та індексом маси тіла (ІМТ) у хворих на НАЖХП в поєднанні з цукровим діабетом 2 типу (ЦД-2) та ожирінням.

Матеріали і методи. Обстежено 50 хворих з НАЖХП в поєднанні з ЦД-2 та ожирінням (ІМТ ≥ 30 кг/м²) віком від 44 до 62 років. У всіх обстежених були виміряні зріст і вага з наступним розрахунком ІМТ. Рівень лептину визначався імуноферментним сендвіч-методом за допомогою набору реактивів «DRG», ФНП- α - імуноферментним методом за допомогою набору реактивів «Вектор-бест». Контрольну групу склали 20 практично здорових осіб з ІМТ < 25 кг/м². Групи були співставимі за віком і статтю. Проводили дисперсійний і кореляційний аналіз між усіма досліджуваними показниками з розрахунком ступеня достовірності та кореляційної залежності.

Результати. Середній рівень лептину склав (21,02 \pm 0,32) нг/мл в групі хворих і (5,02 \pm 0,16) нг/мл (p $< 0,05$) у контрольній групі; середній рівень ФНП- α склав (96,65 \pm 0,72) пкг/мл в групі хворих і (29,19 \pm 1,05) пкг/мл (p $< 0,05$) у групі контролю. Виявлена сильна кореляційна залежність між рівнем лептину та ІМТ (r = 0,88; p $< 0,05$), ФНП- α і ІМТ (r = 0,89; p $< 0,05$), а також між рівнем лептину та ФНП- α (r = 0,83; p $< 0,05$) в групі хворих.

Висновки. У хворих на НАЖХП у поєднанні з ЦД-2 та супутнім ожирінням спостерігається дисбаланс продуктів жирової тканини, ознакою якої є збільшення продукції лептину та ФНП- α . Значна кореляція між лептином, ФНП- α та ІМТ у обстежених хворих говорить про зв'язок метаболічних порушень з процесами запальної відповіді і, ймовірно, з процесами фіброгенезу. Достовірний взаємозв'язок між лептином і ФНП- α підтверджує дані про те, що досліджувані адипокіни мають тісно пов'язаний механізм утворення та активації в організмі за наявності порушень вуглеводного обміну і ожиріння.

